

228514

4. julij — dan borca in 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda

4. julija 1941 se je v Beogradu sestal politbiro Centralnega komiteja KPJ in sprejel sklep, naj narodnoosvobodilno gibanje preide iz priprav v oboroženo vstajo. Osnovna začetna oblika vojaške organizacije naj bodo odredi, ki se bodo bojevali na partizanski način. Hkrati pa naj

bo to tudi revolucionarna borba za novo družbeno ureditev.

To je bila prva vstaja v zaslužjeni in poteptani Evropi. Klic k vstaji je nalez na močan odmev po celi Jugoslaviji; tudi v Sloveniji. Tako je 22. julija rašiška četa izvršila prvo oboroženo akcijo pri Tacnu in v spomin na

ta dan v SR Sloveniji praznujemo dan vstaje.

Dejansko je edino Komunistična partija v tistih časih videla izhod in skupni motiv za borbo vseh Jugoslovanov. Tako je

tudi iz teh posameznih odredov zrasla armada, ki je ob koncu vojne štela že 800 000 borcev, Jugoslavija pa je postala široko bojišče, ki je zahtevalo veliko sovražnikovih sil.

Beneficirana delovna doba v tekstilni panogi

LETOS ELABORAT

Akcija za uveljavljanje beneficirane delovne dobe za nekatera opravila v tekstilni in usnjarsko predelovalni industriji je po nekajletnem zastoju ponovno oživiljena. Poteka v okviru zveznega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko predelovalne industrije Jugoslavije, vodi pa jo posebni koordinacijski odbor pri tem sindikatu, v katerem so predstavniki vseh republik in pokrajin.

Po sklepu, ki ga je zvezni odbor tega sindikata sprejel že leta 1979, pripravljajo elaborat na področju tekstilne industrije za naslednje štiri skupine opravil:

1. predice vseh vrst prej (delavke na predpredilnih in predilnih strojih);
2. delavci pri regeneraciji vseh vrst tekstilnih tkanin in vlaken;
3. tkalci v vseh grupacijah tekstilne industrije (samo na tkalskih statvah);
4. barvanje vseh vrst tekstilnih vlaken in tkanin.

Končno bodo opravila opredeljena v elaboratu, na podlagi strokovnih analiz inštituta in anketiranja v izbranih delovnih organizacijah posameznih republik in pokrajin in za katera bo ugotovljeno, da so najbolj ogrožena in kjer niti najsodobnejša zaščita na delu in uvažanje najsodobnejše tehnologije in tehnike ne pomaga k izboljšanju.

Elaborat pripravlja Inštitut za sociologijo in psihologijo »Ergonomija« iz Niša.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V TEJ ŠTEVILKI

- Kako zmanjšati količino odpadkov — na 2. in 3. strani
- Na katerem mestu po uspešnosti dela smo med predilnicami v Jugoslaviji — na 4. strani.
- Tudi lift je lahko nevaren — na 6. strani.
- Disciplinska komisija ima veliko dela! Ali narašča število kršiteljev delovnih dolžnosti? — na 6. strani.
- Prednostna lista za stanovanja — na 7. strani.
- Nagradni razpis — na 8. strani.

Preberite pa tudi ostalo!

France Mihelič: KURIR (1944 — linorez)

LETOS ELABORAT

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po pogodbi, ki je sklenjena s tem inštitutom, bo elaborat izdelan do 30. januarja 1984 in ga bo ta inštitut tudi zagovarjal do sprejema. Elaborat bo stal 2.500.000 din in ga bodo v večji meri financirale organizacije združenega dela same (Predilnico Litija velja 17.000 din), del stroškov pa bo kril Zvezni svet Zveze sindikatov Jugoslavije iz sredstev članarine.

Kaže, da bo elaborat končno izdelan in predložen ustreznim organom, v prvi fazi samo za navedena delovna mesta. Sklep o priznanju delovne dobe s povečanjem sprejme lahko Skupnost invalidsko pokojninskega zavarovanja šele po uskladitvi s pristojnimi SIS invalidsko pokojninskega zavarovanja vseh republik in pokrajin, kar pa verjetno tudi ne bo kratkotrajen postopek.

V okviru te akcije poteka tudi priprava elaborata za uveljavljanje beneficirane delovne dobe za nekaj skupin opravil v usnjarsko predelovalni industriji. M. Kralj

Odpadne čiste niti

V našem stabilizacijskem programu smo si zastavili kot enega glavnih ciljev, zmanjšati stroške. Ena večjih postavk v stroških so odpadki. Odpadki so nujno zlo v vsaki predilnici in so pogojeni z več faktorji kot so npr.: kvaliteta surovin, tehnološki proces in pa odnos do dela. Ne smemo vseh odpadkov metati v en koš. Ponekod bi bilo treba količino odpadkov še povečati zaradi boljše kvalitete preje in večje produktivnosti npr. v čistilnici. Na splošno delimo odpadke na uporabne in neuporabne. Uporabni odpadki se vračajo nazaj v predelavo in strošek v njih je samo izgubljen vloženo delo (npr. odpadki v pneumatici omarici prstančnega stroja, odpadki pramen, predpreje itd.). Neuporabni odpadki so na primer odpadki izpod rešetk čistilnice, ostanki semen in drugi ter odpadne čiste niti. Ravno te zadnje predstavljajo največji strošek, ker z njimi izgublamo osnovno surovino in vloženo delo do zadnjih faz proizvodnje. V letu 1981 smo imeli po podatkih OBOLA 96.680 kg teh odpadkov, v letu 1982 pa 98.428 kg. To predstavlja 1,34 % letne produkcije celotne predilnice. Če bi te odpadke zmanjšali na polovico, bi še vedno lahko trdili, da jih je preveč. Če vzamemo, da je cena kg preje povprečno 30.000 starih din, to znese letno okrog 3 stare milijarde din. Mislim, da ta številka ne potrebuje komentarja, zato bi raje v grobem analizirali nastajanje teh odpadkov.

Medfazna kontrola (laboratorij)

Skupno nastaja pri medfazni kontroli ca. 600 kg odpadkov letno, od tega 500 kg pri številčenju prej, ostalih 100 kg pa pri drugih meritvah v laboratoriju (dinamometer, uster, itd.). Ti odpadki predstavljajo 0,006 % vseh odpadkov čistih niti, kar je sorazmerno zelo malo in neizbežno.

Odpadki v predilnici

Obstaja nekoliko zastarelih normativ, ki dopuščajo za bombažno prejo na prstančnem stroju 0,03 % odpadkov čistih niti. To znese letno okrog 2.000 kg. Ocenjujem, da so ti odpadki pri nas, če izvzamemo odpadke šantung prej, precej pod tem maksimumom, vendar iz prakse ugotavljam, da imamo vse pogoje za še nižje količine teh odpadkov, če upoštevamo da imamo v PB I, PA III in PA IV stroje z avtomatskim zagonom, kot tudi da je še marsikatero podstetje kopsov posledica nepazljivosti predic pri posluževanju strojev, pa tudi pri vzdrževanju strojev še nismo dosegli optimum. Od-

Pred 40. obletnico 2. zasedanja Avnoja

Pohod slovenske delegacije na 2. zasedanje AVNOJA — 29. novembra 1943 v Jajce

III. nadaljevanje

Ker smo bili večinoma brez opreme, je med nami vzbujal posebno pozornost tovariš s črno brado in partizansko kapo triglavko, ker je nosil zelo velik nahrbtnik. Šele kasneje sem izvedel, da je imel v njem okvirjena platna za portretiranje in slikarski pribor. Ko smo mi po-

čivali, je on vedno nekaj skiciral v blok. Tudi med samim pohodom je našel kdaj kako požgano podrtijo. Že je vzel iz nahrbtnika lovski stolček, skicirko in risal. Kolona ga ni mogla čakati, zato mi je general Avšič nekajkrat naročil, naj ga počakam, da se ne bi izgubil. Nekeč ga čakam in čakam, naša kolona pa se je počasi od-

daljevala in zavijala v strm breg. Bila sva na povsem neznanem področju. Pričelo me je skrbeti, lahko bi se izgubila. Pa sem ga v svoji mladeniški naivnosti potihem preklinjal, češ kaj čečka te požgane bajte. Pa je le končal, dohitela sva kolono in vse je bilo v redu. Vprašal sem generala, kaj ta partizan vse to riše, pa mi je odvrnil, da je to akademski slikar Božidar Jakac. Kar sram me je bilo, ker sem se jezil nanj, drugič sem ga z veseljem počakal, pa tudi pomagal nositi nahrbtnik, če je bilo potrebno.

Kordun je stara vojaška pokrajina — obrambna črta proti turškim vpadam — ki sega od Dalmacije pa do reke Save. Prebivalci so bili večinoma Srbi in Uskoki, ki so bežali pred Turki. Kordun je ena najpogumnejših in najzvestejših pokrajin osvobojenega dela Hrvaške. Ta pokrajina je med vojno izredno trpela v nenehnih bojih z Italijani, ustaši in kasneje še z Nemci. Ustaši so poklali in požgali cele vasi, Italijani pa zbombardirali

cela naselja ter jih zravnali z zemljo. Več deset tisoč, predvsem moških so pobili, kar jih je uspelo pobegniti, pa so odšli v partizane.

Po dolgem maršu smo prišli v Perjasico. Tudi tu je bilo skoraj vse porušeno in požgano. Drugi dan zjutraj so nam povedali, da v bližnjem naselju tabori neki bataljon. Zaradi povezave in nadaljnje poti smo general Avšič, Boris Kidrič in Metod Mikuš in nekateri spremljevalci odšli k temu bataljonu, ki pa ni bil tako blizu.

Okoli poldne je v Perjasico prišel kamion iz Otočca, vsi ki so tu ostali so mislili, da smo mi že odšli naprej z drugim kamionom, zato so se naložili nanj in odpeljali. Na prelazu Male Kapele so zašli v velike zamete, a so s pomočjo domačinov zamete odmetali in se srečno pripeljali v Otočac.

Druga skupina je šla naprej do Plaškega, kamor je prispel kamion in nas odpeljal preko Male kapele globoko v dolino.

A. Bric

(se nadaljuje)

Akademski slikar Božidar Jakac, skicira vojno pustošenje (Srbija, 1943) (iz arhiva muzeja NOV).

padke predstavljajo tudi predolge rezervne niti pri snemanju kopsov, kar pa v skupni količini predstavlja le majhen delež, ima pa zato večji vpliv na produktivnost previjalk. Vsi ti odpadki so tiste niti, ki jih očistimo s cevke že v predilnici. O vplivu slabega dela v predilnici na odpadke v previjalnici, bom pisal v naslednjem poglavju.

Odpadki pri previjanju

Vsi drugi odpadki čistih niti pa izvirajo iz faze previjanja in le v manjši meri od nadaljnjih faz, to je dvojenja in sukanja. Da si bomo lažje predstavljali nastajanje odpadkov pri previjanju, si oglejmo nekaj teoretičnih osnov previjanja. Namen previjanja v naših razmerah je predvsem povečati težo enote proizvoda in pa odstranjevanje debelih mest v preji, takoimenovano elektronsko čiščenje. Tako dobimo iz več predilniških kopsov teže ca. 100 gramov križni navitek preje teže do 1500 gramov, kar je važno za večjo kontinuiranost dela v naslednjih fazah predelave. Preja se s predilniškega navitka skozi ustrezne vodilce in čistilne naprave previja na križni navitek. Prav v fazi previjanja preje s predilniškega navitka (kopsa) pa prihaja do največjih obremenitev preje in s tem do pretrgov. Nekoliko poenostavljena formula vzeta iz strokovne literature za silo (F), ki deluje na prejo pri odvijanju, se glasi:

$$F = \frac{\omega^2}{100 \text{ Nm}} \cdot H \cdot \left(\frac{R}{\rho_{\max}} \right)^2$$

Če formulo v grobem preberemo, vidimo da je napetost v preji predvsem odvisna od kvadrata kotne hitrosti (ω), hitrosti odvijanja preje s kopsa, ki pa je v razmerju s hitrostjo previjanja. Dalje je odvisna napetost od višine kopsa (H) in pa premera kopsa (R), s katerega se preja trenutno odvija. Največja je napetost pri odvijanju preje z nastavka kopsa, zaradi česar je največ pretrgov v tem delu. Veliko število pretrgov pa ima za posledico izločanje neprevitih oz. nepopolno previtih kopsov, katere transportni trak odlaga skupaj s praznimi cevkami v zaboj na koncu stroja.

Tako lahko razdelimo vzroke za pretrge oz. za neprevite kopse na napake v kopsu in napake pri previjanju. Napake na kopsu so posledica motenj pri formiranju kopsa, ki jih povzroča slabo čiščenje in izraba navi-

jalnega mehanizma in vodil prstančnega voza, nepravilen izbor hitrosti pridvigovanja prstančnega voza, nepravilen začetek navijanja, previsoko ustavljanje preje, prevelika vlažnost preje, obdrgnjeni kopsi itd. Na strojih Ingolstadt je tudi zastarel sistem formiranja kopsov, ki ne dopušča višjih hitrosti navijanja. Na teh strojih smo delno izpopolnili mehanizem navijanja, kar je dalo pozitivne rezultate, vendar bo celovita rešitev dana šele z zamenjavo teh strojev. Drug del napak v kopsu pa izvira iz faz formiranja preje od bale naprej. Tu mislim na slabo oz. neenakomerno trdnost preje in na tanka mesta v preji.

Napake pri previjanju pa izvirajo iz nepravilnega izbora hitrosti. Že prej smo videli, kako zelo je napetost niti odvisna od previjalne hitrosti. Velja pravilo, da preje ne smemo pri previjanju obremeniti za več kot 15 % njene trdnosti. Pri prejah, ki imajo slabo enakomernost trdnosti pa naj obremenitev znaša okrog 4 % njene trdnosti, tako da ima preja še dovolj rezerve trdnosti, če se napetost iz kateregakoli vzroka poveča. To je v naši praksi zelo težko izvesti glede na velikosti partij, na raznovrsten asortiman pa tudi glede na spremenljivo trdnost istih prej npr. pri bombažu. Velik vpliv na pretrge ima tudi nastavitev nastavkov, na katere je fiksiran kops pri odvijanju. Že najmanjši odmik od osi v smeri odvijanja povzroči spremembo geometrije balona, kar zelo poveča napetosti v preji. Poškodbe cevke še posebno vrha cevke, prek katerega drsi preja pri odvijanju s podnožja kopsa v veliki meri vpliva na pretrge. V ta namen smo pričeli z okovanjem cepk na zgornjem robu, da jih zavarujemo pred poškodbami. Na pretrge vpliva tudi višina namestitve grobega čistilca glede na vrh kopsa in pa višina namestitve antibalonskega varovalca. Vsak pretrg preje na kopsu v normalnih okoliščinah še ne bi pomenil izločanja kopsa, kajti na stroju so vgrajena tipala, ki registrirajo debelino kopsa in preprečujejo izločanje neprevitih kopsov. Ta tipala v neki meri ne opravljajo svoje funkcije.

Za nadaljno razumevanje procesa nastajanja odpadkov se moramo spet vrniti k zaboju, v katerega odlagamo prazne cevke in neprevite kopse. Delavka, ki streže previjalnemu stroju, mora

V zaboju, kjer zbiramo prazne cevke je veliko neposnetih kopsov kar pomeni, da gredo čiste niti v odpad.

ob vsakem obhodu stroja iz zaboja pobrati neprevite kopse in jih vrniti v predelavo na stroj. V praksi se večkrat dogaja, da nepreviti kopsi ostajajo v zaboju, ker delavka iz raznih vzrokov ne pobira kopsov iz zaboja v dovolj kratkih časovnih razmakih. To se dogaja predvsem pri nizkih Nm, kjer je proizvodnja velika in prazne cevke hitro zasujejo kopse. Zaboji s cevkami od previjalnih strojev gredo v nadaljne kroženje, nepreviti kopsi, ki so v njih, pa so izgubljena produkcija. Zaradi raznovrstnosti proizvodnje, je te iz nadaljnjih faz proizvodnje, kjer se odkrijejo, nemogoče vračati nazaj k previjanju.

Navedel sem nekaj glavnih vzrokov za nastajanje odpadkov čistih niti. Odpravljanje teh vzrokov je dolgotrajen proces, ki zahteva veliko prizadevnosti in znanja, lahko pa že z nekaterimi ukrepi za vračanje neprevitih kopsov iz zabojev na previjalnem stroju nazaj v predelavo bistveno vplivamo na količino odpadkov. Tu imamo več možnosti:

— zmanjšati hitrosti strojev in s tem omogočiti previjalkam pravočasno pobiranje kopsov iz zabojev. Ta možnost je glede na zahtevano produkcijo še najmanj realna;

— postaviti ob strojih delavko, ki bi samo pobirala neprevite kopse in jih vračala v predelavo na stroj;

— montirati na zabojih snemljivo rešetko, skozi katero bi padale prazne cevke, debelejšje kopse pa bi zadržala, tako da se delavki ne bi bilo potrebno sklanjati v zaboj in brskati med praznimi cevkami. Možno je izvesti tudi kombinacijo prejšnjih dveh variant.

S tem člankom sem hotel opozoriti na to, da samo govorjenje o prevelikih odpadkih ne bo prineslo izboljšanja. Sprejeti je potrebno konkretne ukrepe in to ne samo disciplinske. Za obstoječe stanje na področju odpadkov čistih niti smo odgovorni vsi od čistilcev prstančnih strojev do direktorja proizvodnega sektorja.

Franc Lesjak ml., dipl. ing.

Nagrade predicam — tekmovalkam

Sestanek konference in OO sindikata, ki je bil v četrtek, 9. 6. 83 so pričeli z malo svečanostjo. Povabili so vse štiri naše predice — tekmovalke: Jožo Balant, Anico Bračič, Emo Erjavec in Fani Vidmar, ki so na letošnjem tekmovanju predic Jugoslavije dosegle 3. mesto in 1. od slovenskih ekip. Po kratkem nagovoru predsednika konference sindikata Toneta Požeka, so jim člani podelili spominske nagrade — keramične vaze in denarno nagrado — 2 500.— din. S svojim trudom in prizadevanjem, pa ne samo na tekmovanjih, so si to tudi zaslužile.

M. M.

Kje smo v skupini predilničarjev v Jugoslaviji

V letošnji februarški št. Litijskega predilca smo objavili primerjalne kazalnike rezultatov poslovanja naše DO za dobo treh let, ker rezultatov sorodnih OZD še nismo imeli, da bi jih mogli primerjati z njimi. Ker smo le-te v tem času dobili, bo zanimivo, če pogledamo na katerem mestu od 43 predilnic (brez tkalnic ali kombinatov) v Jugoslaviji smo.

Objavljeni rezultati Službe družbenega knjigovodstva so izdelani po zaključnih računih za leto 1982 in so gotovo najbolj točni. Zanimivo je, da tudi v našem primeru ne odstopajo od tistih, ki smo jih že objavili. Poglejmo jih po kazalnikih spodnje tabele. V koloni treh podatkov skupaj, pri vsakem kazalniku prikazuje prvi — zgornji leto 1981, srednji leto 1982, spodnji pa je verižni indeks. Primerjamo rezultate naše DO s povprečjem grupacije in najboljšo OZD, ter naše mesto med 43 obravnavanimi.

Po ustvarjenem dohodku na delavca smo v grupaciji na 15. mestu s sorazmerno manjšim indeksnim porastkom le tega v primerjavi z letom 1981, kot je povprečje grupacije ali indeks najboljše OZD. Kljub ozki opredelitvi dejavnosti izbranih, bi morali poznati vse specifične pogoje proizvodnje obravnavanih, da bi našli jasnejše odgovore na rezultate poslovanja posameznih OZD. Velik vpliv, če ne celo največji, kar seveda ni pravilo, morajo imeti na ustvarjeni dohodek prodajne cene proizvajalcev, ker menimo, da pri nabavi surovin iste vrste in kvalitete ne more biti bistvenih odstopanj. Še posebno, ker primerjamo rezultate tudi z izdvojenimi tozdi predilnic iz sestava kombinatov (skupaj s tkalnicami in konfekarji), ki morajo ustvarjati boljši ali slabši poslovni rezultat s priznanimi internimi cenami sprejetih preko samoupravnih sporazumov.

Kljub temu da ugotavljamo v letu 1982 padec rentabilnosti v naši DO v odnosu na leto 1981, vidimo da zasedamo 4. mesto na lestvici v tej pomembni kategoriji, kar se odraža tudi na ostalih kazalnikih, ki sledijo.

Iz kazalnika II/2 vidimo, da smo izločili dosti manj iz dohodka na delavca kot je povprečje grupacije, zato se pozna večji ostanek čistega dohodka na delavca v kazalniku I/3, kjer zasedamo 10. mesto, medtem ko smo pri dohodku na delavca 4 pristaši na 15. mestu.

Akumulacijo predstavljajo sredstva amortizacije nad minimalnimi stopnjami + del čistega dohodka (CD) za poslovni in rezervni sklad, zato se v našem primeru pozna, da smo v kazalniku I/4 zdrknili na 20. mesto, ker amortizacijo (Am) nad minimalnimi stopnjami v letu 1982 nismo več obračunavali. Nadomestili smo jo s povečano revalorizirano Am po predpi-

sanih minimalnih stopnjah. Vprašanje je, kako so to storiili drugi?

Gornji ugotovitvi sorazmerno se zmanjša tudi delež akumulacije v čistem dohodku, kjer pa se, kot smo pred tem že ugotovili, pozna vpliv boljšega čistega dohodka, na račun manjših dajatev iz dohodka, zato zasedamo med vsemi 1. mesto.

Tudi po 6 kazalniku moramo sklepati na pravilno politiko obračunavanja poslovnih sredstev, kjer skrbimo, da s prezadolženostjo za investicijska vlaganja, ne bi popolnoma osiromašili obratna sredstva v poslovnih sredstvih in tako zapadli v popolno odvisnost kratkoročnih kreditov za potrebe nemotnega poslovanja, kar nas bi končno lahko zadušilo. Tudi vprašanje akumulacije je vsebinsko tehtnejše narave in bi ga za boljše razumevanje morali obravnavati posebej.

Po kazalniku I/7 — OD in sredstva skupne porabe na delavca (mesečni povprečje) smo zelo uspešni, saj smo 6., sklepamo pa lahko, da dajejo vsaj 4 ozdi več na sklad skupne porabe, to je za stanovanjske in druge potrebe, kot pri nas, kar vidimo, da smo v kazalniku I/8 izplačani čisti OD na delavca že na drugem mestu v Jugoslaviji v tej grupaciji. Vprašanje po kakšnih merilih jim je bil omogočen tolikšen indeksni skok, t. j. 141 na leto 1981. Tudi povprečje grupacije je indeksno 127. Ugotavljamo, da smo z OD v naši grupaciji čisto pri vrhu, zato gotovo nimamo samo pri nas težav z ugotovitvijo, kako nizke so plače v primerjavi z vse večjo draginjo.

V času rasti gospodarske krize lahko pričakujemo močno zaostajanje rasti OD za rastjo inflacije in tako padanje realnega življenjskega standarda; mnogo bolj tistih z nizkimi prejemki na družinskega člana od onih z boljšimi. To je svetovni pro-

ces, ki ga doslej niso mogle oz. niso bile pripravljene rešiti gospodarsko najmočnejše države sveta. Mi smo le njihov skromen privesek sicer z bogatimi dolgovi, ki nam bodo še dlje časa grenili življenje, četudi bomo mnogo bolj produktivni kot trenutno smo v Jugoslaviji.

Izločanje iz OD na delavca

po kazalniku II/1 gredo vzporedno z BOD, zato smo tudi tu drugi. Po izločanjih iz dohodka na delavca pa padamo na 13. mesto, kar pomeni, da nekateri izločajo še več iz dohodka kot mi, ker morda izločajo v zadnjem letu poleg več ostalega tudi več sredstev za amortizacijo obračunano nad minimalni-

Vrata kazalnika		Povpreč. grupac.	Naša DO	Najboljša OZD	PL v dejav.
I. Kazal. po 140. čl. ZZD					
1. Dohodek na delavca - doh. produktivnost	din	303 051 381 644 126	379 654 439 388 116	627 828 788 111 126	15
2. Dohodek na Ø upor. poslov. sred. rentabilnost	%	43,3 38,9 90	66,8 65,3 98	83,6 96,9 116	4
3. Ustvar. čist. dohodek na delavca	din	223 251 275 386 123	289 922 356 010 123	499 479 511 297 102	10
4. Akumul. v primerjavi z dohodkom	%	21,3 20,6 97	28,1 23,3 83	38,8 43,9 113	20
5. Delež z akumulacijo v čist. doh.	%	29,0 28,5 98	36,8 28,8 78	62,7 86,3 138	16
6. Akumul. v primerjavi s Ø upor. posl. sredstev	%	9,2 8,0 87	18,8 15,2 81	28,0 30,6 109	9
7. OD in sred. skup. por. na delav. mes. povp.	din	13 726 16 934 123	17 046 21 121 124	20 349 22 588 111	6
8. Izplač. čis. OD na delav. mes. povpr.	din	8 623 10 767 125	10 800 13 577 126	12 295 14 255 116	2
II. Kazal. po odloku ZIS					
1. Izločanje iz OD na delav., mes. poprečje	din	2 954 3 741 127	4 158 5 104 123	3 725 5 253 141	2
2. Izloč. iz dohodka na del.	din	475 72 66 916 141	68 141 83 377 122	109 489 177 916 162	13
3. Ak z Am v primer. s Ø upor. sreds.	%	13,0 12,5 96	26,9 28,6 106	31,4 35,6 113	3
4. Povpr. uporablj. poslov. sred. na delavca	din	699 186 979 954 140	568 172 672 510 118	927 930 4 709 305 508	34
5. CP v prim. z uporablj. sred. ekono. mičnost	%	154,4 153,7 100	148,7 141,8 95	722,7 975,7 135	32
6. Celotni prihodek glede na Ø upor. obrat. sredstva	št. obrat.	2,0 1,7 85	2,7 2,8 104	6,8 8,5 125	7-8
7. Izguba na delavca	din	889 066 120	- - -	234 509 260 536 111	- - -
8. Dohodek v primerjavi z načrtov. dohodkom	%	132,3 125,1 95	143,3 99,1 69	157,6 548,2 348	37
9. OD v primer. z načrtov.	%	120,7 111,1 92	114,8 98,6 86	149,8 381,6 255	29
10. Povp. št. zaposl. po stanju na koncu mes.	štev.	29 223 29 989 103	1 046 1 018 97	1 504 1 561 104	11

mi stopnjami in višja plačila za obresti kreditov.

Kaj pomenijo k akumulaciji prišteta še sredstva amortizacije, lahko vidimo, če primerjamo kazalnik II/3 s kazalnikom I/6, kjer amortizacija ni upoštevana v primerjavi z uporabljenimi poslovnimi sredstvi, zato smo enkrat na 3. drugič pa na 9. mestu v grupaciji.

V kazalniku II/4 smo že na 34. mestu, kar predvsem pomeni, da delamo z zaostalimi osnovnimi sredstvi (zaostala tehnika) ali drugače, da poslujemo zelo uspešno pri takšni opremljenosti. Gotovo nismo pozabili, da predstavljajo osnovna in obratna sredstva skupaj poslovna sredstva.

V kazalniku II/5, kjer primerjamo celotni prihodek s porabljenimi sredstvi, t. j. ekonomičnostjo poslovanja, smo zelo slabi. To pomeni, da morajo ostali delati s cenejšim reprodukcijskim materialom in večjimi prihranki pri ostalih stroških, ker so amortizacijske stopnje predpisane in z amortizacijo gotovo nima namena nihče varati samega sebe. Lahko pa mnogo več iztržijo z boljšimi prodajnimi cenami, kar je odvisno tudi od konjunkturostnosti vrste proizvoda. Naš cilj s katerim si delno edino lahko pomagamo je, zmanjšati stroške poslovanja na minimum in proizvajati oz. prodajati proizvode z več ostanaka dohodka. Ekonomičnost je tudi eden izmed pogojev

boljših ali slabših izplačil OD po družbenem dogovoru.

Po kazalniku II/6 lahko sklepamo, da smo dobro uporabili razpoložljiva obratna sredstva in jih boljše obračali od mnogih drugih, saj smo na 7. do 8. mestu.

Izgube doslej še nismo delali in želimo si lahko samo to, da nikoli ne bi prišli med izgubaše.

Ko v kazalniku II/8 in II/9 primerjamo realiziran dohodek in OD z načrtovanimi, smo indeksno dosti pred planom, zato smo tudi na rangirni lestvici bolj zadaj. Glavni vzrok je v tem, da so bile priznane višje prodajne cene šele tri mesece kasneje kot smo načrtovali, stroški reprodukcijskega materiala pa so vseeno rastle. Rebalansa plana pa nismo sprejemali.

Prikazana analiza kazalnikov, kot smo že omenili, je možna le načelno (površno), ker ne poznamo vzrokov za vsa odstopanja, niti ne moremo ocenjevati vpliva inflacije na rezultate poslovanja vseh primerjanih. Nikakor pa primerljivost ne zgubi pomena v tem, da se ne bi prizadevali v celoti danih osebnih zmožnosti izboljšati rezultate poslovanja in izboljšanja mesta v lastni grupaciji proizvodnje.

Če bi lahko primerjali najnovejše rezultate poslovanja, gotovo ne bi ugotovili velikih odstopanj od povprečnih iz preteklega leta, kot smo jih poznali.

V. K.

Nadurno delo

Uvajanje dela preko rednega delovnega časa v oddelkih predpredilnice in sukalnice narekujejo predvsem razmere v katerih se je znašlo naše gospodarstvo. Znano je, da je praktično vsa naša surovina uvožena zato moramo za vrednost le-te in najnujnejše rezervne dele zagotoviti devizna sredstva.

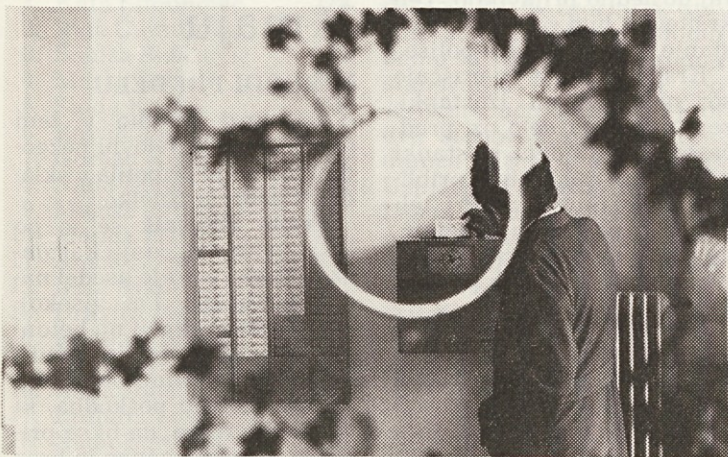
Devizna sredstva zagotavljamo z direktnim izvozom naših proizvodov na konvertibilno tržišče ali posredno od domačih partnerjev, ki nam odstopijo del deviznih sredstev od njihovega izvoza. Zelo pomembni so tisti, ki nam priskrbijo surovino, to je predvsem vojska in še nekateri domači partnerji. Ob takem načinu poslovanja odpojejo mehanizmi usklajevanja med oddelki in prihaja do kopičenja ali premalo predpreje zaradi izdelave visokih ali nizkih števil. Tak proizvodni program povzroča neskladje med predilnico in sukalnico, od tod velike zaloge preje v sukalnici. Iz tega lahko sklepamo če hočemo zagotoviti devizna sredstva za nabavo surovin — a to moramo, potem moramo izvažati, moramo delati za vojsko, ki nam priskrbi surovino in dati prejo tistim partnerjem, ki nam odstopijo

Prazne cevke za predprejo pričajo, da v oddelku predilnice te nimajo dovolj.

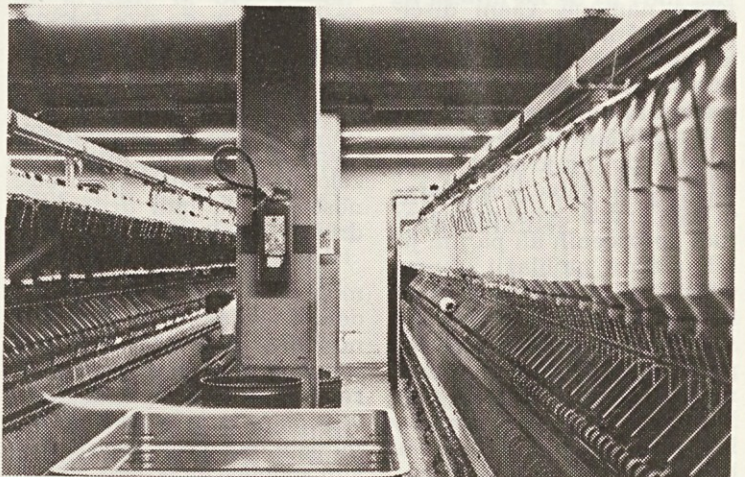
del potrebnih deviz. Tak način dela, da proizvajamo za tistega, ki daje devize ima za posledico motnje v proizvodnem procesu.

Verjetno bo potrebno tudi v bodoče, če hočemo delati brez zastojev uvajati v posameznih oddelkih delo preko rednega delovnega časa, ker s tem zagotovimo, da proizvodnja (predilnica) nemoteno teče. Zavedati se moramo vsi predvsem pa tisti, ki delajo na začetnih fazah proizvodnje, katerih je številčno manj, da je nujno v sedanjih razmerah podrediti želje posameznika potrebam celotnega kolektiva. (N. S.)

Pri vходу v našo poslovno zgradbo je nameščena ura za kontrolo prihodov in odhodov z dela. Vsi zaposleni v tej hiši so dolžni žigosati kartico, ob vsakem prihodu in izhodu iz hiše. Poleg tega pa je za izhod izven delovne organizacije potrebna še posebna dovolilnica, listek s podpisom odgovorne osebe.

Kontrolna ura ima to posebnost, da ima ure razdeljene na stotinke (1 stotinka je 0,6 minute) kar je koristno predvsem za gibljivi delovni čas, saj se tako lažje sešteva čas prebit na delu in ugotavlja primanjkljaj ali obratno. To pri nas zaenkrat ne pride v poštev. Ura za beleži vsako 5 stotinko, se pravi vsako 3 minuto, katero lahko tudi odtisne na kartico, na prazno mesto.

Zaradi pestrosti barv preje v naši proizvodnji (to zahteva trg) se ne moremo izogniti nevšečnostim, da ne bi na sosednjih strojih predelovali različne barve preje. Zaradi tega nastajajo zapredki.

Tudi v liftu nam preti nevarnost

Preizkuse iz varstva pri delu z dvigali je v prvem polletju opravilo 65 naših delavcev.

Tovorna dvigala predstavljajo za našo tovarno nepogrešljiv način transporta. Ta transportna naprava pa ima številne nevarnosti za življenje in zdravje delavca, ki upravlja z dvigali katera ga lahko presenetijo še posebno takrat, ko dvigalo že dlje časa uporabljamo, nismo pa seznanjeni z nevarnostmi, ki so na prvi pogled neopazne.

V marcu je služba varstva pri delu organizirala tečaje za voznike dvigal — dvigalničarje in delavce, ki morajo občasno uporabljati dvigala. Namen tečaja je bil delavce seznaniti z varnim načinom posluževanja dvigal, seznaniti jih z osnovnimi varnostnimi ukrepi, poleg tega pa v naši DO ustvariti določen red pri uporabi dvigal, saj naša dvigala nimajo uporabnega dovoljenja za prevoz ljudi. Odgovarjajo zahtev-

nim tehničkim predpisom za prevoz tovora in jih zato lahko poslužuje samo delavec, ki je za to usposobljen. Delavci brez opravljenega preizkusa znanja iz varstva pri delu za dvigalničarje ne smejo uporabljati dvigal, saj to predstavlja disciplinski prekršek. Navsezadnje pa z bolj namensko uporabo dvigala prispevamo k boljši organizaciji dela v prvi vrsti predvsem dvigalničarja in dosežemo s tem tudi nekatere druge prednosti.

Vodilni in vodstveni delavci, predvsem pa nadrejeni so dolžni zagotoviti namensko uporabo dvigal in skrbeti, da le tisti delavci, ki so opravili preizkus znanja iz varstva pri delu lahko uporabljajo dvigala. Mojstri in vodje izmen so zadolženi tudi za kontrolo in brezhibno delovanje dvigal.

Vsi, ki uporabljate dvigala se morate zavedati pomena upoštevanja osnovnih varnostnih ukrepov (navodil)

saj praksa kaže, da so poškodbe na dvigalu sicer redke, vsaka poškodba na dvigalu pa je ponavadi hujše oblike — lahko celo smrtna.

Na začetku je za koga težko upoštevati osnovne varnostne ukrepe pri delu z dvigalom (navada je železna srajca pravijo), in se izgovarja, da bi se ob upoštevanju navodil zmanjšala njegova produktivnost itd. Vsaka sprememba zahteva določen zavesten napor in po določenem času zavestnega spoštovanja ukrepov nam prav ta tako pridejo v navado. Spoštovali boste osnovne varnostne ukrepe ne da bi se pri tem kaj zavestno bolj naprezali kot prej, zagotovljena pa bo tudi vaša večja varnost.

Poleg uporabe varnega načina dela in poznavanja nevarnosti, ki zaradi tehnične nepopolnosti še obstajajo pa ima velik pomen tudi sama vzdrževanost in brezhibnost delovanja dvigala. Prav od

delavca dvigalničarja je v veliki meri odvisno stanje dvigala — on je ves čas v stiku z njim in laho sproti opaža vse pomanjkljivosti, ki jih mora javiti nadrejenim, da jih odpravijo, poleg tega pa mora dobro vedeti kdaj mora dvigala izločiti iz uporabe. V kakšnem stanju je dvigalo je odvisno od stopnje odgovornosti (odgovornega odnosa) s katero delavec upravlja z dvigalom (stopnja odgovornosti bistveno vpliva na vestno delo, vzdrževanost in življenjsko dobo dvigala) in najti bi morali način, ki bi delavce stimuliral za tak način dela.

Služba varstva pri delu je izdelala tudi interna varnostna navodila za uporabo dvigal in katera je prejel vsak udeleženec tečaja in če si hočete zagotoviti večjo varnost pri uporabi dvigala jih občasno preberite. Ne spoznajte pomena varnega načina dela takrat, ko bo prepozno. **Stane Črne**

Disciplinska komisija ima čedalje več dela

V letošnjem letu je disciplinska komisija obravnavala veliko več kršitev delovnih obveznosti kot vsa leta do sedaj. Do konca maja 1983 smo obravnavali kar 94 primerov. Lani je bilo skupno 118 primerov, kar je v celem letu samo 26 primerov kršitev več. Povejmo pa še, da bo do konca prvega polletja ta številka izenačena, verjetno pa tudi presežena, saj čaka na obravnavo še več kot 30 kršiteljev.

Glavni vzrok takšnemu porastu kršitev delovnih obveznosti, je neopravičeno izostajanje z obveznega nadurnega dela, ki ga občasno uvedemo, da lahko izpolnimo svoje obveznosti do tujih kupcev, pa tudi do tistih domačih kupcev, ki delajo v vojaške namene. Člani disciplinske komisije so že lani, ko so prvič obravnavali te kršitve sklenili, da bodo pri izrekih ukrepov sicer upoštevali okoliščine, ki so privedle delavce do teh kršitev, seveda če bodo utemeljene. Zaradi tega je bilo nekaj delavcev tudi oproščenih ali pa jim je bil izrečen najblažji ukrep.

Ostali delavcem pa so izrekli javne opomine in tudi strožje ukrepe. Vsi delavci pa so morali plačati pavšalno odškodnino. Skupno je bilo zaradi te kršitve koncem lanskega leta in v letošnjem letu obravnavanih 83 delavcev, nekaj jih pa ni prišlo na vrsto. Iz tako visokega števila teh izostankov vidimo, da vsi delavci še niso dojeli pomena tega dela tako za našo delovno organizacijo, kot za njih same.

Druga vrsta kršitev, ki je v letošnjem letu v porastu, je netovariško obnašanje do sodelavcev. V prejšnjih letih so člani komisije v svojem mandatu obravnavali povprečno le en do dva takšna primera, letos pa jih je že kar precej. Največ teh primerov je med delavci iz zunanjega transporta, nekaj primerov zelo slabih medsebojnih odnosov pa je tudi drugje, v drugih oddelkih. Sprašujemo se, kako je mogoče, da v nekaterih oddelkih vladajo tako slabi odnosi. Še bolj neprijetno ob tem je to, da gre za neprimeren odnos med mladimi delavci in še huje — slab odnos mlajših delavcev do starejših sodelavcev. Člani disciplinske komisije zgolj z izrekanjem ukrepov najbrž ne bodo mogli v celoti narediti reda, če za izboljšanje odno-

sov delavci sami ne bodo naredili ničesar.

Ostale kršitve, kot so neupoštevanje predpisov iz varstva pri delu, odklonitev dela oz. neizpolnjevanje navodil predpostavljenih, samoupravnih organov in komisij, vinjenost, pitje alkoholnih pijač med delom, tatvine ter podobno, pa odgovorni skoraj dosledno prijavljajo. Teh kršitev je bilo že lani veliko, stanje pa tudi letos ni boljše.

Kršitve, ki ne naraščajo so: neopravičeni izostanki, zamujanje na delo oz. predčasen odhod z dela, izostanki z gasilskih vaj. Teh je približno toliko kot lani. Pri teh kršitvah pa lahko opazimo, da jih je v nekaterih obdobjih leta več, v drugih pa spet manj.

Kaj več o kršitvah ne bi govorili. Člani komisije se trudijo, da svoje delo opravljajo vestno in dosledno tako, da nobenemu delavcu ne pogledajo skozi prste. Vsako kršitev obravnavajo posebej, saj je vsak primer posebnost zase.

Prav je, da na koncu opozorimo, da je delovna disciplina v tovarni slaba, kar se vidi iz obravnavanega števila kršitev.

Člani disciplinske komisije se sicer trudijo, da bi se to stanje izboljšalo, vprašanje pa je, če lahko to stori sama. Mislim, da bi se morali nad tem zamisliti vsi — od delav-

cev do vodij. Z boljšim odnosom do dela, sodelavcem, ter medsebojnim razumevanjem, bi lahko veliko več storili. Upamo, da bo ta članek spodbudil koga, da bo vsaj razmišljal o tem in s svojim ravnanjem pomagal utrditi delovno disciplino. **L. S.**

V maju

NEZGODI PRI DELU

Zaenkrat imamo v tem mesecu le dve delovni nezgodi. Prva se je pripetila v skladišču gotovih izdelkov.

Franc Železnik se je po končanem sortiranju kartonskih škatel s prejo usedel nanje (približno 1 m visoko). Ko je potem skočil na betonski pod skladišča, je začutil bolečino v levem kolenu. To je prav gotovo poškodba, ki ne bi bilo treba, da bi se pripetila. Poškodovanec je brez potrebe zlezal na kartone in skočil z njih na tla.

Druga poškodba je bila v sukalnici, ko je **Terezija Dragar** pri posluževanju sukalno-previjalnega stroja stopila na plastično cevko in si zvil gleženj leve noge. Delavka trdi, da je krožni čistilec pihnil smeti izpod stroja na prehod med stroji, cevka pa je bila v smeteh, tako da se ni videla.

Andrej Krhlikar

Predlog prednostne liste za dodelitev stanovanj v drugi polovici tega leta

Člani odbora za stanovanjska vprašanja so po pregledu pripomb na osnutek prednostne liste, sestavili predlog, katerega objavljamo.

Dvosobna ali trisobna stanovanja

	točk
1. Olga Antonič	369
2. Alojz Koleša	356
3. Tahira Taletović	356
4. Marija Čarman	318
5. Vera Žlabravec	287
6. Slava Bučar	285
7. Anđa Mihajlovič	285
8. Rezka Primc	255
9. Marija Ravnikar	255
10. Angelca Matoz	250
11. Milka Muljavec	246
12. Vinko Balta	241
13. Nada Handanagić	238
14. Zdenka Smodiš	228
15. Jožica Ilar	221
16. Rajko Kovačević	218
17. Ivanka Lovše	213
18. Zofija Verhovec	204
19. Janez Černe	203
20. Berta Močnik	194
21. Jela Lazič	189
22. Anica Tomaš	176
23. Kati Muzga	175

Opomba: Prosilci, ki so pisani s poudarjenimi črkami, imajo prednost pri dodelitvi trisobnega stanovanja.

Enosobna stanovanja

	točk
1. Kata Šimunović	273
2. Vida Čumurdič	271
3. Šehiza Seferović	262
4. Marta Grbič	258
5. Saida Kaltak	258
6. Emsuda Krupić	255
7. Gorazd Kaplja	254
8. Nada Bojič	245
9. Magda Verbajš	244
10. Manda Katič	237
11. Anica Novak	235
12. Ifeta Audič	232
13. Dragica Radič	229
14. Hašija Kuburič	225
15. Danica Tomažič	220
16. Nada Jolič	206
17. Ljiljana Lovrič	203
18. Nada Barunčič	201
19. Nada Marn	191
20. Karmen Vozel	175
21. Damjan Podlogar	164
22. Senija Sinanović	143
23. Davorka Banec	123

Soba ali garsonjera

	točk
1. Terezija Vidovič	258
2. Fikret Oraščanin	203
3. Alenka Zidar	200
4. Sadika Kaltak	199
5. Danica Klarič	170

Prednostna lista, ki jo objavljamo še ni pravnomočna. Na predlog prednostne liste se lahko prosilci pritožijo na delavski svet delovne organizacije v 15 dneh po objavi v Informacijah, to je **do vključno 29. 6. 1983**. Morebitne pritožbe oddajte v kadrovsko splošnem sektorju pri tov. Vlasti Grom. Pritožbe morajo biti utemeljene.

Če se prednostna lista ne bo spremenila, je ne bomo ponovno objavili, zato shranite časopis.

Po dokončno sprejeti prednostni listi bomo delili vsa morebitna izpraznjena stanovanja v letu 1983. Poleg tega bomo dodelili tudi dva nova enosobna stanovanja, v kolikor bodo delegati za 3. sejo zbora uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Litija, na seji dne 22. 6. 1983 potrdili predlog o prenosu stanovanj, ki so zgrajena s sredstvi amortizacije.

Z nadzidavo stanovanjsko-poslovnega objekta Trg na Stavbah 2 in 3 bodo zgradili nova stanovanja in dodatne sobe k zgornjim, stari stanovanjem. Pridobili bomo še štiri nova enosobna stanovanja v izmeri po 43,79 m², od katerih naj bi dva stanovanja dobila Predilnica Litija, enega TOZD Usnjarna Šmartno in enega Lesna industrija Litija. Ponovno poudarjamo, da morajo ta predlog potrditi tudi delegati zbora uporabnikov skupščine SSS občine Litija.

Dodelitev stanovanj

Garsonjero na Cesti komandanta Staneta 9, ki meri 19,60 m², v kateri je stanovala pokojna Ana Zupančič, so člani odbora za stanovanjska vprašanja v skladu s prednostno listo za sobo ali garsonjero, ki je veljavna do 30. 6. 1983, dodeli **SEVLETI SULJIČ**, ki je dosegla 219 točk. Vplačati je morala tudi finančno soudeležbo.

Tov. **Jožefa Osredkar**, kateri je bilo dodeljeno novo dvosobno stanovanje na

Maistrovi ulici 7,9, vhod C-2, številka 6, I. nadstropje, ki meri 59,70 m², je to stanovanje odpovedala, ker bo svoj stanovanjski problem rešila sama. V skladu s pravnomočno prednostno listo za drugo polovico leta 1982, so člani odbora za stanovanjska vprašanja omenjeno stanovanje dodelili **Frančiški Vrhovec**, ki se je z 250 točkami uvrstila na 7. mesto na prednostni listi za dodelitev dvosobnih ali trisobnih stanovanj. Vsem prosilcem, ki

so uvrščeni pred njo, so bila stanovanja dodeljena, le **Slava Bučar** je izjavila, da želi trisobno stanovanje.

Tudi Vrhovčeva je vplačala finančno soudeležbo za pridobitev stanovanja.

Pri dodelitvi omenjenega stanovanja smo upoštevali prednostno listo za drugo polovico leta 1982 zato, ker so bila vsa nova stanovanja dodeljena po tej prednostni listi.

Vlasta Grom

Na obisku v Predilnici

9. 6. 1983 smo delavci litijskih otroških vrtcev obiskali Predilnico, naš največjo tovarno v Litiji. Misel oz. ideja za obisk je med delavci VVO prijetno odzvenela in z velikim veseljem smo jo uresničili.

Delo v tej tovarni smo sicer poznali že prej, saj s to DO tesno sodelujemo, predvsem pa z njihovimi delavci, ki so starši naših varovancev. Občutki ob obisku so bili prijetni, pa tudi doživetja nepozabna. Ne morem pozabiti srečanja z mamicami naših otrok, s katerimi smo se iznenada in nepričakovano srečali iz oči v oči. Verjetno je bilo tudi za njih to veliko presenečenje, še prej pa topel občutek, da se tudi vzgojiteljice njihovih otrok zanimajo za njihovo delo. Prepričana sem, da bodo ta prijeten občutek mame nekaj časa nosile s seboj in z njim lepšale trenutke stikov z delavci v vrtcu. Prav je, da delo medsebojno spoznamo, šele nato ga lahko vrednotimo in cenimo. Povedati moram, da nam je ta obisk prinesel še globlje spoznanje, da je delo delavcev za stroji, pa še ob visoki

temperaturi in v večih izmenah zelo naporno in upravičeni so, da bi bili zanj pošteno nagradjeni. Tovariš direktor nam je pripovedoval o velikih uspehih te tovarne, še celo danes, ko je svet v veliki gospodarski krizi. Vsem delavcem želimo, da bi bili uspehi njihovega dela še večji, za kar pa se bomo po svojih močeh trudili tudi delavci vrtcev. Obljubljam, da bomo v času, ko so delavci za stroji, odgovorno in nadržno vzgajali njihove malčke, da bodo postali dobri ustvarjalci naše prihodnosti. Ob koncu mojega pisma pa se za vodenje po tovarni iskreno zahvaljujem tov. Jožetu Mirtiču, tov. Vojku Bizjaku, tov. Tonetu Primožiču in tovarišici Jolandi Konradovi, prav tako pa velja zahvala za vso izkazano gostoljubnost.

NASVIDENJE, z misljo, da delo medsebojno spoštujemo in skupaj, še naprej ustvarjamo za **SVOJO SREČO — SREČO NAŠIH OTROK!**

Olga Sinrajh
v imenu delavcev
VVO Litija

Letošnja akcija NNNP

Akcijo NIČ NAS NE SME PRESENETITI 1983 vodi koordinacijski odbor za SLO in DS pri občinski konferenci SZDL Litija na občinski ravni.

Izkušnje, ki smo jih pridobili na vajah v dosedanjih akcijah NNNP, bomo morali v prihodnje bolj načrtno, dosledno in odgovorno uporabljati tudi pri vsakodnevnem delu, ravnanju in obnašanju. Ni dovolj, da smo usposobljeni in pripravljeni hitro in učinkovito ukrepati ob morebitnih nevarnostih oz. elementarnih nesrečah, storiti moramo več.

Samozaščitno se moramo organizirati tako, da bomo v vsakodnevnem življenju pravočasno in učinkovito preprečevali slabosti, napake, nepravilnosti, zlorabe. Tatvine, namensko uničevanje delovnih naprav in priprav v DO kot tudi v KS, kjer živimo ipd. Takšna dejanja lahko pomenijo ogrožanje zasebnega in družbenega premoženja in s tem tudi sistema socialističnega samoupravljanja in njegovih pridobitev. Gre torej za takšno samozaščitno in preventivno ravnanje, ki bo vsestransko onemogočalo kakršnokoli delovanje, ki ni v skladu z načeli in cilji socialistične samoupravne družbe. Le tako bomo neposredno prispevali k ustvarjanju in krepitvi

dobrih varnostnih in življenjskih razmer.

Vse akcije morajo biti usmerjene k preventivnemu delovanju vseh organov našega družbenega sistema. Odločno in odgovorno je treba zahtevati od vseh vodilnih kadrov in služb, da splošna ljudska obramba in družbena samozaščita postane sestavni del opravil in nalog na vseh odgovornih delovnih mestih in funkcijah. Vsi nosilci obrambnega načrta so dolžni, da pregledujejo in preizkušajo posamezne dele obrambnega načrta v svojem okolju.

Akcija NNNP naj raste iz temeljnih okolij. Zahtevna družbenoekonomska situacija terja, da se tudi v pripravljanju in uresničevanju akcije NNNP obnašamo kar se da varčno. Skrb za družbeno samozaščito mora postati sestavni del stabilizacijskih in razvojnih programov v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in v občini na splošno.

Preventivni in samozaščitni karakter akcije nam omogoča, da z dobro organizacijo dela, stalnim preverjanjem praktičnih rešitev in dejanskega stanja ter skrbnim razporejanjem razpoložljivih sredstev preprečujemo družbeno škodo.

Akcija NNNP naj bi bila v prihodnje vse manj »akcija«, mora preraščati v trajno se-

stavino družbeno samozaščitne zavesti ter vsakodnevnega obnašanja in delovanja vseh delovnih ljudi in občanov.

V akciji NNNP moramo sodelovati vsi, zlasti pa Zveza socialistične mladine, osnovne organizacije sindikata, komiteji za SLO in DS, štab CZ, jedra NZ in vsi izvajalci obrambnih priprav v delovnih organizacijah in KS.

V letošnjo akcijo NNNP se bo vključila tudi naša delovna organizacija. Štab CZ je izdelal program aktivnosti, ki jih bomo izvajali skozi vse leto, izbral pa je tudi posamezne oblike preverjanja usposobljenosti s področja

splošnega ljudskega odpora. program aktivnosti za akcijo NNNP/83 je bil obrazložen tudi na eni izmed sej delavskega sveta, ki je ta program tudi sprejel. Tako bomo v naslednjih mesecih preverili usposobljenost posameznih enot civilne zaščite, narodne zaščite in izvajalcev obrambnega načrta.

Vse druge aktivnosti pa so naša stalna skrb za krepitev vseh vidikov družbene samozaščite — požarne varnosti, varnosti pri delu, zavarovanje družbenega premoženja, prometne varnosti in krepitve varnostno samozaščitne zavesti vseh delovnih ljudi in občanov.

Franc Mali

Marjan Jug — električar menja podnožja relejev pri raztezalkah.

V mesecu maju

PRIŠLI — ODŠLI

Prišli:

4. 5. 1983 **Metka ZAGORC**, Konjščica 23, Polšnik, P/rez;
9. 5. 1983 **Alenka VANČEK**, Polje 2, Zagorje, S/1. izmena;
10. 5. 1983 **Irenka ČERNE**, Reka-Gozd 1, Prežganje, S/3. izmena;
23. 5. 1983 **Metod NOGRAŠEK**, Valvazorjev trg 19, Litija, PB/2. iz.

Odšli:

Upokojitve:

31. 5. 1983 **Pera VOZEL**, Ces. kom. Staneta 3, kom. sek.;
31. 5. 1983 **Slavka GRIL**, Ces. kom. Staneta 7, zbir. cev.

Pisni sporazum:

23. 5. 1983 **Branka VIDMAR**, Prevolje 1, Dole, S/rez.;
27. 5. 1983 **Marija BUČAR**, Reka-Gozd 11, Prežganje, PB/2. izmena.

Izključitev:

30. 4. 1983 **Vojko ZUPAN**, Gubčeva 1, Litija, P/rez.

V naši delovni organizaciji je bilo na dan 31. 5. 1983 zaposlenih 1008 delavcev, od tega 678 žensk in 330 moških. Od njih je bilo 20 mla- doletnih oseb.

J. Zupančič

Nagradni razpis

Pred nami je glavna letna sezona in mnogo nas bo preživelo nekaj časa na dopustu v drugem kraju, večina ob morski obali. Veliko bo različnih doživetij, veselih, resnejših in morda celo jeznih. Kdor želi lahko o njih seznaniti tudi ostale sodelavce. Dogodek in drugo je potrebno opisati, morda fotografirati ali celo narisati in prinesiti v uredništvo Predilca (lahko vržete v skrinjico) ali poslati na naslov: uredništvo Litijskega predilca, Predilnica Litija, 61270 Litija. Na prispevke ne pozabite napisati svojega točnega naslova. Tri najboljše bomo nagradili s 100.— din, vsi pa prejmejo značko »Tisoč delavcev — sodelavcev« in seveda avtorski honorar. Vse prispevke (opisane dogodke, fotografije s komentarjem ali risbe), ki jih bomo prejeli do 31. avgusta bomo sproti objavljali.